

**Parti
Militanının
Elkitabı
2**

**PARTİ
DİSİPLİNİ
ÜZERİNE**

TKP disiplinli bir partidir. TKP disiplin bilincini yaşam içinde kazandı, yaşıyor. 1920'lerin Bolşevik kuşağı partiye bu eşsiz özelliği kazandırdı. TKP kadroları nice zorluk, acı ve şaşırtmacanın altında bu bilinci ileri götürdüler, yeni kuşaklara yani bizlere taşıdılar. Biz, disiplini yalnız korumakla değil, daha da güçlendirmek ve yeni kuşağa, TKP'nin yeni savaşılarına böyle kazandırmak zorundayız.

PARTİ DİSİPLİNİ

“Gerek partimizin, gerekse, SBKP de içinde, kardeş partilerin belgelerinde sık sık ‘disiplini güçlendirmek’ten söz edilir. Akla ‘acaba disiplinsizlik mi var?’ sorusunun gelmesi doğaldır. Kuşkusuz her partide üyelik normlarına uymayanlar, direktif ve kararları dikkate almayanlar olmuştur, olabilir. Ama disipline yapılan bu vurgunun ana

nedeni, bunun bizzat toplumsal görevlerin kendisiyle bağlı bir zorunluluk olması, yani her yeni aşamada, her bir dönemde disiplinlin de yetkinleşmesi, gelişmesi zorunluluğudur. Örneğin biz bugün faşizmi yıkmak, ulusal demokrasiyi kurmak için çalışıyoruz. SBKP ise gelişmiş sosyalist toplumu mükemmelleştirmek çalışmalarına ağırlık veriyor. Her ikisinin de yaşama geçmesinin, görevlerin üstesinden gelinmesinin, başının anahtarı ise parti disiplinidir.”¹

“Partimiz her geçen gün disiplinini pekiştiriyor. Partinin ideolojik-politik-örgütsel birliği her dönemde yenden ve yeniden kazanıldıkça disiplin daha da çelikleşecektir. Özellikle parti kararlarının, özüne uygun biçimde yaratıcılıkla ve tam zamanında uygulanması disiplinin en temel göstergesidir.”²

Partide disiplini güçlendirmenin en temel sorunu da budur. Parti üyeleri disipline uyuyor. Ama, eksik kalanı görmeliyiz. Talimatlar yerine getiriliyor, üye söyleneni yapıyor. Talimatları görmezden gelen, laf kalabalığında unutturan, kaytaranlar da yok değildir. Parti örgütleri böylelerini eğitmek ve disiplinli hale getirmek için yeterli çabayı gösteriyor. Yanlış yapıp “zor” durumda kalmaktan kaçınanlar, giderek “neme lazımcı” hale gelenler de vardır. Ama yaygın olan bu sorunlar değildir.

Birçok yoldaş, talimatlara uymak ve söyleneni yapmakla yetiniyor. Yaratıcı çaba, kişisel yeteneklerin, özverinin seferber edilmesi; yeni olanakları görüp değerlendiren girişimci çaba eksik kalıyor. Bu tutum bulaşıcı da oluyor. Başka yoldaşlar da diğerinden nasıl görüyorsa öyle uyguluyor.

İşte disiplinin bugünkü temel sorunu budur. Kuşkusuz tüm parti üyeleri böyle değildir. Peki, bu sorun nereden çıkıyor? Disiplin anlayışındaki eksiklerimiz te-

mel nedendir. Disiplini bilinçle kavrayarak değil; elyordamı ile, körlemesine uygulamak sorunun kaynağıdır.

DİSİPLİN NEDİR?

Karl Marks ve Friedrich Engels, işçi sınıfının toplumsal kuruluş savaşımında örgütleyici ve öncü rolünü oynayabilmesi için kendi bağımsız partisine sahip olması gerektiğini bilimsel olarak kanıtladılar. Proletaryanın devrimci partisi olmadan kendi politik iktidarını kuramayacağını gösterdiler. Marks ve Engels bu partinin görevlerini proletaryayı örgütlemek, burjuvaziyi alaşağı etmek, proletaryanın politik iktidarını kurmak ve komünist toplumu kurmak olarak belirtmişlerdir. Proletarya partisinin bu görevlerine uygun nitelikleri olmalıdır. Marks ve Engels, daha sonra da, onların düşünce ve pratiğini kapitalizmin yeni gelişme aşamasına uygun olarak geliştiren Lenin, proletaryanın devrimci partisinin niteliklerini gösterdiler. Lenin, devrimci Marksist bir teorisyen ve işçi sınıfının örgütleyicisi olarak tüm dehasını, gücünü, becerilerini proletaryanın devrimci partisinin yaratılıp, güçlendirilmesine harcadı. Lenin komünist partisinin örgütsel ilkelerini açıkladı.

Proletaryanın devrimci partisi (Komünist Partisi) işçi sınıfının öncü, örgütlü, bilinçli bir müfrezesidir. İşçi sınıfının en yüksek ve en yetkin örgütlenme biçimidir. Partinin sağlam ideolojik ve örgütsel birliği olmalıdır. Onun özü ve örgütlenmesi enternasyonalisttir. Parti, işçi sınıfının öncülerinin sınıfla ve emekçi yığınlarla olan bağlarının yaşama geçme biçimidir. Parti demokratik merkezîyetçilik temelinde kurulur ve çalışır.

Demokratik merkezîyetçilik örgütsel ilkelerin özünü

oluşturur. Partinin güçleri tek bir yönetim ve tek bir disiplin altında toplanmalı ve parti üyelerinin, parti örgütlerinin yaratıcı, girişimci güçleri, yetenekleri birleştirilmelidir. Bu olmadan devrimci bir parti olamaz, işçi sınıfının devrimci savaşımı yönetilemez.

Komünist Partisi birleşik ve merkezi bir partidir. Bu özelliğini parti disiplini sağlar. Örgüt ve örgütle ilgili her kavram disiplinle sıkıca bağlıdır. Güçlü bir örgüt, ancak sıkı bir disiplinle varolabilir. Parti disiplini, partinin tüm örgüt ve üyeleri ile birlikte tek bir kişi gibi davranmasını sağlayacaktır. Partinin gerçek birliği, sağlam bir ideolojik birlikle ve aynı zamanda tüm üyelerin eşit ve ortak yükümlülüğü olan disiplinle sağlanacak örgütsel birlikle kurulmaktadır.

Disiplinli ve merkezi bir örgüt olmadan, yığınları seferber etmek, ülkenin kaderini değiştirecek gücü oluşturmak, düşmanı altetmek olanaksızdır.

Parti disiplininin, partinin yaşamı ve eylemindeki böylesine büyük olan önemine her komünist partisi ve tek tek her komünist dikkat göstermektedir. Parti disiplininin bu kadar çok söz etmenin ve üzerinde önemle durmanın nedeni de budur. Ama, disiplini söz olarak tekrarlamak yerine, önce onu kavramaya çalışmak ve yaşama geçirmek, daha da güçlendirmenin koşullarını hazırlamak gereklidir.

TKP tüm temel belgelerinde parti disiplini konusunu ele alıyor. Partinin anayasası olan TKP tüzüğü parti üyelerinin uyacağı tüm kuralları ve ilkeleri gösterirken, parti disiplini de tanımlamaktadır.

TKP Tüzüğü'nün 40. maddesini okuyalım:

“Parti disiplinine sıkı sıkıya uymak, tüm parti örgütlerinin birinci görevidir. Tüm örgütler, üyeler, parti kararlarını kesinlikle yerine getirmek zorundadırlar. Üyelerin

tümü parti politikasına uymak zorundadır.”³

Tüzük maddesinin ilk cümlesi ile zorunluluğu gösterilen “parti disiplini”, ikinci ve üçüncü cümlelerle açıklanıyor. Parti kararlarını -başka deyişle parti politikasını- yalnızca düşüncede benimsemek yetmiyor. Bunlar yerine getirilmelidir. *Disiplin parti kararlarının uygulanması demektir.* Parti kararını uygulayan üye, disipline uyan üyedir. “Parti üyeleri daima tüm eylemlerinde militan bir örgütün disiplinli üyeleri olarak davranmak zorundadır.”⁴

İlkeler, amaçlar, program söz olarak kalmayacaksa uygulanmalıdır. Bu ise disiplin demektir. Öz olarak, disiplin olmadan hiçbir ilkenin pratik değeri olamaz. Leninci bir parti için disiplin en temel zorunluluktur.

Parti disiplini, parti tüzüğü'nün ortaya koyduğu, parti içi yaşamın en önemli ilkesini gösteren bir yükümlülüktür. Parti disiplini, tüm komünistlerin parti programı ve tüzüğüne sahip çıkmasını, parti kararlarını yerine getirmesini gerektirir. Parti disiplini kesindir ve disiplin komünistlerden çok şey istemektedir. Parti disiplininin gerektirdiği hiçbir istem bir komünist için yük olmaz. Komünistler parti disiplininin gereklerini gönüllü olarak ve bilinçle yerine getirirler.

Parti disiplininin kaynaklarını Lenin açıklamaktadır. Proletaryanın örgütlü, bilinçli, öncü kolu olan Komünist Partisi, “disiplin” niteliğini proletaryadan alır. “.. beraber çalışma proletaryayı birleştirmiş ve disiplinli bir hale getirmiştir, ona örgütlenmeyi öğretmiş ve onu çalışan ve sömürülen nüfusun öteki kesimlerinin en başında bir yere koymuştur. Ve proletaryanın ideolojisi olan Marksizm, istikrarsız entellektüellere, sömürü aracı olarak fabrika (disiplin açlık korkusuna dayandırılmıştır) ile örgüt aracı olarak fabrika (disiplin teknik bakımdan üstün derece gelişmiş üretim biçiminin şartları tarafından birleş-

tilen ortak çalışmaya dayandırılmıştır) arasındaki farkı ayırmayı öğretmiştir ve öğretiyor. Burjuva entellektüellere çok güç gelen disiplin ve örgüt, bu fabrika 'okul' sayesinde proletarya tarafından çok kolay kazanılmıştır.”⁵

Kaynağını proletaryadan alan disiplin, partide mekanik değil, bilinçli olarak uygulanmaktadır. Parti üyelerinin disipline bağlılığı onların komünist morallarının, partiye ve devrime bağlılıklarının ölçüsü olmaktadır. Saflarında sıkı ve sorumlu bir disiplin anlayışı bulunmayan bir komünist partisi görevlerini yerine getiremez. Kavganın içinde komünistlerin birbirine olan güvenlerinin temelini parti disiplini oluşturur. Çelik parti disiplini komünistler arasında dayanışma, denetim, saygı, güven, alçak gönüllülük, sevgi duygularına dayanan ortak özelliklere temel olur. Komünist disiplin, omuz omuza kavga veren öncü savaşçılar olarak komünistlerin birbirlerine yoldaşça güvenlerini güçlendirirken, işçi ve emekçi yığınlar komünist partisine ve komünistlere güven duygularını sağlamaktadır. Komünist disiplin, hem komünist partisinin, hem de tek tek komünistlerin özü ile, sözü bir, sözü ile işi bir olmasının garantisidir. Yığınların güvenini kazanmak, başka bir deyişle güvenilir önder olmak ancak böyle mümkün olacaktır.

Komünist partisi boşvermişliği, ihmalciliği, kaytarmacılığı bir an bile hoşgöremez. Partinin, komünistin verdiği sözle yaptığı işin sonuçlarının birbirine uyması gerekir. Partinin sözü onun politikası, kararlarıdır. Komünistin sözü devrime, partiye bağlılık, parti politikasını, parti kararlarını uygulamak, bu doğrultuda işçi, emekçi yığınların savaşımını örgütlemek ve en ön safta yer almaktır. Parti ancak sözüne uyan komünistlerin çabaları ile görevlerini yerine getirebilecektir. Bunu sağlamak için komünist parti, disiplini bozanlara karşı kesin tavır alır.

Komünist parti ile disiplinsiz üye bir arada olamaz. Bu olursa, parti Leninci örgütsel ilkelerden ödün verme, niteliksizleşme yoluna girer. Kendi amaçlarının yerine getirilmesini garanti edemeyen parti kaçınılmazlıkla niteliklerini kaybedecektir. Disipline uymayan üyeler varsa, onlar partiden ayrılırlar yada parti onlardan ayrılır.

Komünist partisinin özelliklerinin, niteliklerinin tek tek komünistlerdeki yansımaları kuşkusuz farklı olacaktır. Bu farklılık, üyelerin kişisel niteliklerine, deneyimlerine, bilinçlerine bağlıdır. Parti disiplini komünistlerin niteliklerini yükseltmelerini, komünist niteliklerini kazanmalarını sağlar. Parti disiplinine şaşmaz bir biçimde uyan komünistler, özverileri, çalışkanlıkları, bilinçleri ölçüsünde kendi kişiliklerini sürekli yükseltebileceklerdir. Komünistler hem kendi niteliklerini, hem de parti disiplinini güçlendirmek için tek bir yoldaşlarının bile disiplinsiz davranışına izin veremezler. Parti görevlerinin yerine getirilmesindeki en küçük aksamalar bile tartışma konusu olacaktır. Yoldaşça eleştiri ve etkileme yoluyla, uyarılarla disiplinsizliğin önüne geçmek için çaba gösterilir. Bunlar yeterli olmuyorsa, parti, disipline uymayanlara karşı tüzük hükümlerini uygular. Parti tüzüğüne uymayanların, disiplinsizlerin parti saflarından atılmasıyla partinin gücü eksilmez, tersine daha da güçlenir, partinin yığınların gözündeki güvenilirliği yükselir.

DİSİPLİN GÜÇLENDİRİLMELİDİR!

İşçi sınıfının bilinçli öncüsü olarak Komünist Partisi disiplini geliştirmeli, yetkinleştirmeli, güçlendirmelidir. Gerek işçi sınıfının ve toplumun gelişmesi, gerekse de ulusal ve uluslararası düzeyde ortaya çıkan yeni görevler

bunu zorunlu kılar. Partinin güçlenmesinin, Bolşevikleşme sürecinde ilerlemesinin temel bir belirtisi de disiplinin güçlenmesidir.

Parti disiplininin güçlendirilmesi önemli bir sorundur. Çünkü, birincisi, Türkiye işçi sınıfının öncü müfrezesi olarak disiplini güçlendirmek görevi TKP için sürekli bir görevdir. İkincisi, bugün ülkenin içinde bulunduğu koşullarda işçi sınıfına ve partiye düşen ağır sorumluluklar, TKP'nin güçlendirilmesini, bir anlamda disiplinin güçlendirilmesini günün en devrimci görevi haline getirdi. Üçüncüsü, partinin 1981'le birlikte ağır darbeler yemesi ve örgütsel zorluklarla karşı karşıya kalması ve bunun süren etkileri parti disiplininin bir kez daha en yaşamsal soruna dönüştürdü. Sürekli saldırı altında politik görevleri yerine getirebilmek için geri adım atmadan savaşmak ve savaşımın içinde güçlenmek, parti disiplininin hergün daha da güçlendirmekle olanaklı olacaktır. Dördüncüsü, politik yaşamın etkili bir gücü olabilmek için; parti, güçlerini tek hedefe yöneltebilmeli, güçlerini en verimli kullanabilmelidir. Bu, yüksek hareket yeteneği, hızlı manevra becerisidir. Partinin hareket yeteneklerini yükseltmek parti disiplininin güçlendirmeden mümkün olmayacaktır.

PARTİ KARARI VE DİSİPLİN

En iyi parti kararının bile bir kusuru vardır: Uygulanmayınca susar. Parti kararı alınırken, bu kararı gerektiren politik görevler, koşullar, sorunlar gözönündedir. Karar alındıktan sonra ise dikkat merkezi değişmelidir. Artık iyi bir kararın alınmış olmasından söz etmek ve hep karara bakmak yetmez. Karar incelenmeli, kav-

ranmalı ve benimsenmelidir. Karar alındıktan sonra diktatör karara değil onun uygulanmasına çevrilmelidir. En iyi bir parti kararının bile değeri ancak uygulama ile ortaya çıkabilir. Parti kararı komünist disiplinle tamamlanmalı ve denetlenmelidir; yani uygulanması garanti edilmelidir. Bunun anlaşılması zor değil.

Disiplin parti kararlarına uymaktır. Peki, disiplini güçlendirmek nasıl olacaktır? Kararlara uymanın kaç biçimi olur? Bu soruların cevapları disiplinin kuru kuruya değil, yalnız görünüşte değil; bütünsel bir anlayış olarak kavranmasıyla, özülle anlaşılmasıyla verilebilir.

Biçim olarak ya da ilk bakışta disiplin karara uymak, talimatları yerine getirmektir. Bu ilk başta gelir, ama sorun bununla bitmez.

Bu kadarla kalırsa “adet yerini bulsun”, “dostlar alışverişte görsün” olur. Adı da komünist disiplin olmaz, “bürokratik disiplin” olur.

Ancak, burada önemli bir noktayı vurgulamak gerekiyor. Bürokratik disiplin talimatlara uymak nedeni ile değil, yalnız bununla *yetinmek*, *sınırlı kalmak* nedeni ile oluşur. Çünkü, talimata, karara uymak komünist disiplinin başlangıcıdır, birinci basamaktır. Bu olmazsa kalanı da olamaz.

Şu gerçeği hiç unutmamalıyız: Disiplin daha yüksek bir disiplinin ön koşuludur.

Komünist disiplin, komünist çalışma anlayışıdır. Parti kavramının, komünist çalışmanın bütününe içeren bir disiplin anlayışı gereklidir. Komünist kararı yerine getirmek, söyleneni yapmakla sınırlı kalmaz, Ona kendi bilincini, becerisini, gücünü, tüm varlığını katar.

Parti üyesi için “disiplinin en temel göstergesi, parti kararlarının *özüne uygun biçimde, tam zamanında ve ya-*

ratıcılıkla uygulanmasıdır. Gelen bir direktif, ancak anında ve tek bir ses ve yumruk olarak uygulamaya konulursa, sonuç getirebilir. Ya da izlenen güncel politika tüm örgüt ve organlar tarafından aynı anda ve özde savunulursa, etkili olabilir. Örneğin, af konusundaki bir çalışmayı tutuklu yakınları içinde olan başka, işçiler içinde çalışan başka, aydınlar arasında çalışan başka, yurt dışında dayanışma hareketini örgütleyen başka yol ve yöntemlerle yürütmek durumundadır. Koşullara en uygun yol ve yöntemleri bulup ortaya çıkarmak, en etkin, sonuç verecek biçimleri örgütlemek ise yaratıcılıkla sağlanır. Komünist partisindeki disiplin aktif ve yaratıcı bir disiplin”dir.⁶

Soruna bir de başka açıdan bakalım. Yönetici yoldaş disiplinin ilk koşulu olan kararlara uymakla sınırlı kalıyorsa ve böyle bir disiplin istiyorsa ne olacak? Yönetici, üyenin sınırlı kalmasını isterse; yaratıcılığını harekete geçirmesini istemezse ve onun katkısını küçük görürse (ya da başka deyişle kendini büyük görürse) ne olacak?

Parti belgelerinde bu tür davranışları “buyrukçuluk” eğilimi diye tanımlıyoruz. Disiplinin ilk koşulu, onun “direktif” yanındır. Disiplini “direktif” yanından ibaret görüp, özünü karartmak, “bürokratik disiplin”in başka bir görünümüdür. Buna kışla disiplini de diyebiliriz.

Böyle düşünen yukarı bakınca “emir verenler”, aşağı bakınca “emir alanlar” görüyor. Onun için, parti “kendisinden sonra” başlıyor yukarı doğru gidiyor, aşağıda ise emir bekleyen erler duruyor. Bu anlayış, çalışmak için talimat bekler. İş yokuşa sürer. Birlikte çalıştığı yoldaşları da talimat bekler, kendi başına çalışamaz hale getirir.

Disiplini böyle yanlış anlayan yoldaş, birlikte çalıştığı yoldaşların eleştirileriyle, parti çalışmasının verimsiz so-

nuçlarıyla yanlışını görerek düzeltecektir. Bu olmuyorsa, parti yönetimi bu yanlış kaldırmak için eğitici, yol gösterici ya da örgütsel önlem alır.

DISİPLİN VE YÖNETİCİ KADRO

Yönetici kadrolar her düzeyde disiplinin güçlenmesinde (ya da zayıflamasında) belirleyici rol oynayacaklardır.

Üyelere yeteneklerinin üstünde, yapamayacakları işler vermek; sonra da bu iş olmayınca üyenin üstüne disiplinsiz suçlaması ile yürütmek olumsuzluklara yol açar. Disiplini zedeler. Tüzük yalnız tehdit unsuru olarak kullanılıyorsa, disiplin baskı altındaki üye için “karabasan” olarak gözükür.

Üyeye yeteneklerinin altında, onun için kolay işler vermek de disiplini zedeler. Bu kolay işi bir çırpıda yapan üye disiplinli sayılırsa; giderek gevşekliğe yol açılacaktır.

Her üyeden yapabileceği; ama, bugünkü yetenekleri ile yapacağının en iyisi, ama, mutlaka dün yaptığından daha iyisi istenmelidir. Böyle iş verilen ve bunu yerine getiren üye disiplinli bir üyedir.

Parti eyleminin güçlenmesi iyi bir yönetim kadar, üyelerin girişimciliğini, yaratıcı çabasını gerektirir. Üyenin bu çabasını sağlayacak ortamı oluşturabileceği için, yönetici kadro önemlidir. İyi bir çalışma yürüten birçok örgütümüzde işlerin çoğu yöneticinin ve birkaç yoldaşın üzerinde kalıyor. Üyeyi geliştirmek için gösterilecek çabaya “vakit bulunamıyor”. Partinin elindeki militan güçten en üst düzeyde yararlanması gerekir. Parti çalışmasına (parti kararının uygulanmasına) her üyenin katılması sağlanmalıdır. Başarıda (ve başarısızlıkta) her üyenin payı

olmalıdır.

Böyle bir çalışma içinde görüşler, öneriler ortaya çıkar; dikkate alınır, tartışılır. Parti eylemine yararlı olan uygulanır. Üyelerin öneri ve görüşlerini dikkate alan kararlar, daha aktif ve etkili bir uygulama sağlayacaktır. Kollektif yönetim, yönetici organın otoritesini ve disiplinini güçlendirir. Yöneticilik, sözünü ettiğimiz her bir unsuru dikkate alarak yapılsa bile, eğer denetim eksik kalıyorsa parti disiplininin sağlanması, korunması ve güçlenmesi için gerekli koşullar eksik kalıyor demektir. Alınan kararların, verilen görevlerin doğrulanması, onların uygulanması ile ortaya çıkacak sonuçlardır. Uygulama ve uygulama süreci ve, sonuçlar denetlenmezse disiplinli, özverili çalışmalar ile gevşekliği, disiplinsizliği ayırt etmek olanaksızdır. Yönetici kadrolar, örgütlerin, üyelerin çalışmalarını yakından ve zamanında denetlemelidir. Ama, "müfettiş" gibi değil, birer kavga yoldaşı, ortak sorumluluk taşıyanlar olarak bu denetimi yapmalıdırlar. Denetim, yalnızca bakmak ve "oldu" ya da "olmadı" demek olarak anlaşılmamalıdır. Denetim, yol göstericiliği, yardımı, desteği içerir. Parti örgütünün verilen görevleri yerine getirmesi, parti kararlarını uygulaması, parti sekreterinden, yönetici komite üyelerinden başlayarak örgütün tüm üyelerinin sorumluluğudur. Denetim çalışmaları, en başta yöneticilerin ve sonra diğer üyelerin disiplinli çalışmalarının, parti disiplinini güçlendirmelerinin garantisidir olacaktır.

Denetim yalnızca yöneticinin, yönetici organın üyeleri denetlemesi olarak kalırsa eksik olur. Üyeler parti kararları, politik çalışmanın hedefleri konusunda bilgilendirilmektedir. Parti merkez organları, parti belgeleri parti politikasını açıklıyor. Üyeler çalışmalarının parti kararlarına uygunluğunu, parti kararlarının yerine getirilmesi

çalışmalarını denetlemelidir. Parti üyelerinin denetimi partinin her düzeydeki yönetici kadrolarına destek olacak, onları uyancı, teşvik edici bir etki yapacaktır. Partide denetim, her biçimi ile, gerek yukarıdan aşağıya, gerekse aşağıdan yukarıya parti çalışmalarını, yönetimin otoritesini, parti disiplinini güçlendirecektir.

Sorumlu yerlerdeki yoldaşlar disiplini özülle kavramış olmalıdır. Yenilikçi ve atak olmalıdır. Disiplin, disiplinli yoldaşların yönetiminde sağlanır. Kuşkusuz disiplinin özü herkes için aynıdır. Ama, yetkisi çok olan üyenin daha yüksek bir disiplin sağlaması da zorunludur.

KİME GÖRE DİSİPLİN

Bir soru daha: Yönetici disiplinsizse üye ne yapacak; disipline uymayan (!) yöneticinin (ya da organın) disiplinine uyulur mu?

Önce şu soruların cevabı olmalıdır: Disiplinsizliği kim tesbit etti? Disiplin kime, neye göre saptanıyor? Yanlışı kim düzeltecek?

Sözü edilen "parti disiplini"dir. Disiplinsizliği de parti belirler. Disiplin kişiye ya da tek tek organlara göre değildir. Partiye göredir. Yanlışı da tek tek komünistler değil, onların toplamından oluşan partinin yönetici organları düzeltecektir. Şimdi ilk soruya cevap verebiliriz: Komünist, herşeyden önce parti kararını, talimatı tüm gücüyle uygulamaktan sorumludur.

Komünistler partiye ve davaya karşı kişisel sorumlulukları ve bilinçleriyle disipline uyar. Bir yanlış varsa bile, bu başka bir yanlışın (yani talimata uymamanın) gerekçesi olamaz. Her parti kararı, yönetimin otoritesini, yani çoğunluğun iradesini taşımaktadır. Disiplinle uygulanan

parti kararının (varsa) yanlış uygulama sürecinde ya da sonunda, ama mutlaka düzeltilcektir. Bu olanağı disiplinli çalışma sağlar.

Parti üyeleri ne kadar yüksek bir disiplinle parti kararını uygularsa, organlar ve yöneticiler o kadar az yanlış karar alacak, yanlışlar yine o kadar çabuk düzeltilcektir.

Marks ve Engels'in ilk komünist partinin oluştuğu yıllardan başlayarak, en küçük bir belirsizliğin bile parti için getireceği tehlikelerden söz etmelerine, Lenin işaret etmektedir. Parti niteliklerini koruyabilmek için çalışmalarında ve parti içi ilişkilerde belirsizliğe, sınırların silikleşmesine izin vermez. Partinin örgütsel ilkelerini gösteren tüzük kuralları her konuya açıklık getiriyor. Komünistlerin örgüt çalışmaları sırasında karşılaşılabilecek her olayın ilkesel düzeyde çözüm yolu tüzükte vardır. Tüzük hükümleri yazıldığı gibi uygulanır; Tüzük hükümlerinde değişiklik gerekirse, parti kongresi bunu gerçekleştirecektir, gerekli olursa yorumu üst organlar ve merkez komitesi yapacaktır. Kısacası, komünist için durum aydınlıktır; parti tüzüğünü, merkez komitesinin ve diğer yönetici organların kararlarını uygulayacaktır.

İdeal partiyi aklımızdan çıkarmıyoruz. Bu olması gerektir; varmamız gereken hedeftir. "Her zaman işaret ettik ki, illegal ve saldırgan altında bir partide her zaman belirli eksikler olacaktır. Elbette bu saptamadan eksiklere gözleri kapamak sonucu asla çıkmaz, çıkarılmamalıdır."⁷ Leninci parti ilkeleri, Bolşevik deneyimi olması gereken partinin ölçütlerini veriyor. Bugünkü gerçek partimiz, bu hedefe varacağımızı, doğru yolda olduğumuzu kanıtlıyor. Kazanımlarımızın parıltısı gözümüzü almasın. Bizi ileri yürümekten, eksikimizi görmekten alkoymasın.

Yanlış-eksikliği küçümseyemeyiz, ama bunların herşey

olmadığını da unutmuyoruz. Her düzeydeki üyenin yaptığı doğru, olumlu iş kadar; eksik-yanlış da bizim, partinin malıdır. Olumluyu herkese göstermek için, eksikliği gidermek için gözönüne çıkaracağız. Başarıyı göstermekten de, eleştiriden de sakınmayacağız. Kendimize, yoldaşlarımıza, parti yönetimine güvenimiz; kolektif düşünce, kolektif eylem eksikliği-yanlışını kaldıracaktır.

Bu konuda geçmiş zayıflıklarımızı TKP 5. Kongresi şöyle değerlendirdi: "Partiye bağlılık disiplinin özüdür. Parti üyelerimizin partiye bağlılığı yüksekti. Ne var ki, başlangıç için doğal olan soyut anlamda idealize edilmiş bağlılık, hızla bilinçli bir bağlılığa dönüştürülmeliydi. Bu, partinin sorunlarını bilen, nedenlerini analiz edebilen yüksek bilinç düzeyindeki yoldaşların yetişmesi demektir. Bu yoldaki gecikmeler partiye darbe geldiğinde sarsıntılara neden oldu. Şimdi bu durum aşılmıştır. Bundan böyle partimiz en ufak disiplessizliğin, parti birliği ve otoritesine zarar veren her tutumun acımasız düşmanı olacaktır."⁸

KİM DİSİPLİNE KARŞI?

Burjuvazi ya da değişik görünümde altınla oportünizm komünist disiplini karalama çabasıdır. Karalamaların, suçlamaların her biri burjuvazinin dünya görüşü ile üretiliyor.

Bolşevik partisinin kuruluş sürecinden bu yana, 80 yılı aşkın bir süredir Leninci parti disiplinine saldırıların özü değişmedi. RSDİP 2. Kongresinde (1903) oportünizm, disipline şu tanımlamalarla saldırıyordu: "Disiplin emirlere boyun eğme hakkıdır", "sıkıyönetim'dir", "bürokrasi'dir", "yalnız disiplinin çarkı olmaktadır", "yöneti-

min diktatörlüğüdür” vb. Bunlar o dönemde Lenin tarafından ve sonra başta SBKP olmak üzere Leninci partilerin 80 yılı aşan deneyimleriyle yanıtlandı.

Bugün, aynı özele, benzer tanımlamalarla karalamalar sürüyor: “kışla disiplini”, “bireyin iradesini yok saymak”, “demokratik olmamak” vb. Hatta bunlar kimi zaman, “kollektivizm(!)” adına, “devrimin çıkarları” adına söyleniyor.

Kimilerinin burjuvazinin ideolojik etkisi ile kafaları karışıyor. Kapitalist toplumda, burjuvazi ile proletarya arasında, burjuva demokrasisi koşullarında süren sınıf savaşımını “demokrasi”nin kendisi olarak anlıyorlar. Burjuva demokrasisini parti yaşamına taşımak istiyorlar.

Bu ilişkide işçi-emekçi yerine *parti üyesi*, burjuvazi yerine *parti - parti yönetimi* konulunca ne sonuç çıkacağı açıktır.

Parti içi demokrasi bu formülle okunursa, komünist disiplini anlamak doğal olarak mümkün değildir. Bu durumda parti otoritesinin, parti disiplininin sürekli olarak yıpratılmasının “hak” olarak tanınması talep edilmektedir. Bu ise olsa olsa, partinin, parti disiplininin, örgütlülüğün reddedilmesidir.

“Parti ilkesini ve parti disiplini yadsımak,... , bu, proletaryayı *burjuvazinin yararına* olarak silahsızlandırmayla aynı şeydir. Bu, küçük burjuvazinin, dağınıklık gibi, kararsızlık gibi, direnme gücü eksikliği gibi, birlik olmada, ortak çabada yeteneksizlik gibi yanlışlıklarını benimsemekten başka bir şey değildir.” 9

Örgütün ve örgütlü savaşımın gerekliliğini, disiplinin zorunluluğunu tarihsel deneyim herkese inandırıcı biçimde kanıtladı. Bu gerçek, parti disiplinine karşı olan düşünceleri de etkilemiştir. Parti disiplininin açıkça reddedil-

mesi her zaman için taraftar bulmakta zorluk çekmek tedir. Bu nedenle de parti disiplinine karşı olanlar he zaman açık bir biçimde ortaya çıkmıyor. Burjuva ve küçük burjuva anlayışlar, onların kalıntıları farklı koşullarda farklı biçimlerde ortaya sürülmektedir. Parti disiplinine karşı tutum her zaman parti dışından değil, parti sıralarından da gelebilir. Parti üyelerinin hepsi ve her zaman sağlam Marksist-Leninist konumlarda olmuyor. Partililik bilinci zayıf, Marksizm-Leninizmi özümseemiş, sınıf savaşımının gereksinimlerini yeterince kavramamış üyeler de bulunabilir. Kapitalist çevre koşullarında, sınıf savaşımının inişli-çıkışlı yolunda bu olağandır. İşte bu nedenlerle de Leninci parti disiplini anlayışından sapmalar parti içinden de çıkabilir. Burjuva ve küçük burjuva anlayışın kalıntıları olarak ortaya çıkan disiplin konusundaki farklı görüşler, birbirinden değişik ve hatta kimi zaman birbirine zıt görünen biçimler almaktadır.

Parti disiplini anlayışı her zaman ilkesel olarak, parti tüzüğüne göre yaşama geçirilir; ve yine her zaman parti amaçları ve parti çalışması ile sıkıca bağlı olarak, somut koşullarda yaşama geçirilmektedir. Bu nedenle de ilkelere “saf” olarak ele almakla ya da gelişmelere tek yönlü bakmakla yetinilmez. Disipline kimin karşı olduğunu anlamak için, parti disiplinine karşı görüşlerin ortaya sürebileceği “saf” ilkesel tutumları ya da “somut koşulların getirdiği zorunlulukları” dikkate alırken, gerçek durumu tüm yönleri ile değerlendirmek gereklidir. Her koşulda partinin politik görevleri, parti yaşamı, parti birliği, partinin bugünü ve geleceği ile ilgili tüm çıkarları düşünülerek değerlendirme yapılmalıdır.

Partide yanlış görüşleri savunanlar azınlıkta kalınca genellikle demokratik merkezîyetçiliğin “azınlık çoğunluğa uyar” ilkesini çiğneyerek “demokrasi” talebiyle or-

taya çıkarlar. Parti içi demokrasiyi parti disiplinine karşı koymaya çalışırlar. Öznele temellere sahip bu görüşler ileri sürülürken her zaman “ilkesel”, “politik” gerekçeleri de bulunur. Parti içinde bu tutum çok yönlü zararlar verir. Parti yaşamını zehirler, parti üyeleri arasında parti içi demokrasi anlayışı yerine anarko-liberal düşüncelerin yayılmasına, parti disiplininin zayıflamasına yol açar. Bu yanlış görüşlerin savunulması, öte yandan yönetici kadrolar arasında bürokratik disiplin anlayışının gelişmesine, buyrukçu eğilimlerin haklı görülmesine neden olan tepkilere de yol açabilir.

Parti disiplini konusunda yanlış görüşler (diğerinin zıddı olarak) “disipline sahiplenerek” de ortaya çıkabilir. Böylesi düşünenler için parti disiplini, kendi düşüncelerinin herkese kabul ettirilmesinin, farklı düşüncelere boyun eğdirilmesinin aracı olur. Bu eğilim parti birliğine, parti yaşamına zarar verir. Parti disiplini zayıflar, parti tabanında disiplinsizliği hoş gören eğilimler ortaya çıkar.

Parti disiplini anlayışından sapan her görüş, hangi biçim altında ortaya çıkarsa çıksın, benzer sonuçlara yol açmaktadır. Parti disiplinine karşı olan ya da parti disiplininden sapan görüşler aynı zamanda bir diğer yanlış görüşe de kaynaklık etmektedir.

DİSİPLİN VE DEMOKRASİ

Parti disiplini konusundaki yanlış anlayışlar özellikle bu iki kavramın ilişkisi ele alınırken ortaya çıkıyor. Disiplinin demokrasiyi yok ettiğinden yakınanlar en baştan yanlış yapıyor. Parti disiplinine olan ortodoks bağlılığını göstermek için “bize demokrasi ne lazım” diyen de yanlış kapı açıyor.

Parti içi demokrasi olmadan parti disiplini güçlendirilemez. Bu iki kavram birbirine bağlıdır. Sıraya koymak gerekirse (ikinci sırayı hiç unutmadan) birinci sırada disiplin geliyor. Çünkü, her parti ilkesi gibi parti içi demokrasi de parti disiplini ile pratik bir değer kazanır. *Disiplin olmadan demokrasinin hiçbir biçimi gerçekleşemez.*

Komünist partisinin kuruluşu ve çalışması demokratik merkeziyetçilik ilkesine uygun olmalıdır. Demokratik merkeziyetçilik parti içi ilişkilerin ve örgütsel faaliyetin özüdür. Demokratik merkeziyetçilik yukarıdan tek organda merkezleştirilen yönetimle, yerel girişimciliği organik olarak birleştiren ilkedir. Bu ilke, aralarında diyalektik olarak bağlı, bölünemez iki yandan oluşur: Merkeziyetçilik ve parti-içi demokrasi. Bu iki yan karşı karşıya getirilemez.

TKP Tüzüğü “Partinin Örgüt İlkeleri” başlıklı bölümünde demokratik merkeziyetçilik ilkelerini tanımlamaktadır. TKP tüzüğünün 5. maddesi şöyledir:

“Türkiye Komünist Partisi’nin örgüt yapısının ana ilkesi demokratik santralizmdir. Parti organları Marksizm-Leninizm ilkelerine göre kurulur.

Demokratik santralizm ilkeleri:

- a) Azınlık çoğunluğa, her parti üyesi bulunduğu örgüte, zincirleme alt örgütler üst örgütlere, bütün parti örgütleri, iki kongre arası Merkez Komitesine bağlıdır.
- b) Gizlilik koşullarında santralizm ağır basar. Merkez Komitesi gizlilik nedenleriyle ya da partinin tüzük ve programına uygun olmadığı için bütün bir komiteyi dağıtır, yenisini kurar, komiteye atama yapar. Bu, Merkez Komitesi adına, Politik Büro’nun kararı ile olur. Politik Büro ve Merkez Komitesi dışındaki bütün parti örgütleri atanır. Merkez Komitesi seçim ilkesinin uygulanabileceği her olanağı değerlendirir.

c) Partide her düzeyde kolektif yönetim uygulanır. Kolektif yönetim-kişisel sorumluluk ilkesi esastır. Bu kolektif sorumluluğu dışlamaz.

d) Parti üyelerinin, parti politikası ve kararlarının oluşmasına ve uygulanmasına aktif katılması esastır. Bu, her parti üyesinin görevi ve parti yönetiminin yükümlülüğüdür.

e) Her parti organı, hem kendi parti örgütü önünde hem üst parti organları önünde, dönem dönem hesap verir. Bütün parti örgütleri düzenli aralıklarla üst örgütlerine ve Merkez komitesine rapor verir. Bu yönetmelikle düzenlenir.

f) Gizliliği bozmamak, partinin güvenliğini tehlikeye atmamak koşulu ile, il komitelerinin çoğunluğunun ya da Merkez Komitesi üyelerinin çoğunluğunun kararı ile parti politikası ya da somut bir konu üzerinde örgütler içinde tartışma açılabilir.”

Demokratik merkezîyetçiliğin pratikteki görünümü parti disiplini olmaktadır. Parti disiplini merkezîyetçiliği ve demokrasiyi içerir. Görevleri uygulamak kadar, hakları kullanmak da; parti politikasını uygulamak gibi, politikanın oluşturulmasına ve geliştirilmesine katılmak da disiplinin gereğidir.

Demokratik merkezîyetçilik ilkesinin iki yanının karşılıklı ilişkilerini objektif etkiler belirlemektedir. Partinin çalıştığı politik-örgütsel-tarihi koşullar, partinin önündeki politik görevlerin niteliği ve parti üyelerinin bilinç düzeyi parti içi demokrasi ile merkezîyetçiliğin ilişkilerini belirlemektedir. Bu objektif etkilere göre merkezîyetçiliğin düzenlemeleri artar, parti içi demokrasinin gerçekleşme biçimleri gelişir, içerikleri zenginleşir.

“Parti içi demokrasi tüm parti üyelerinin -aralarında en geri kalanlarının da- parti yaşamına aktif katılma olanaklarının sağlanmasıdır.” SBKP 10. kongresi parti içi demokrasiyi böyle tanımlıyordu.

Partide her düzeyde kolektif yönetim¹⁰,

Parti üyelerinin parti politikasının oluşturulmasına katkılarının sağlanması¹¹,

Eleştiri ve özeleştiri¹²,

Parti yayınlarının parti üyelerinin ve partisiz emekçilerin katkılarına açılması¹³,

Parti yönetiminin parti üyeleri ile politik konularda danışma toplantıları.

Yukarıda saydığımız ve benzeri uygulamalar TKP’nin 12 Eylül sonrası koşullarda parti içi demokrasinin gerçekleşmesi için uyguladığı biçimlerdir. İlegal bir partinin en zor koşullarda ve saldırı altında, parti içi demokrasinin uygulama biçimlerini geliştirip, zenginleştirebileceğine TKP’nin deneyimi tanıklık ediyor.

TKP 5. Kongresi kapanış konuşmasında, TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaş bunu vurguluyordu: “Şimdi yoldaşlar, dürüst hiç bir devrimci kongremizi demokratik olmamakla suçlayamayacaktır. Ama bize öyle geliyor ki, şöyle bir soru daha doğru olacaktır: Derin gizlilik koşullarında bir parti için böylesine geniş bir demokratik uygulama lüks değil mi? Bu soruya her zaman ikna edici bir yanıt bulamasak bile, her ne olursa olsun biz kongre çalışmalarımızın geniş bir demokratik uygulama ile yapılmasından gerçekten kazançlı çıkmış durumdayız. Derin gizlilikte, olağanüstü baskı koşulları altında olan bir parti için bu kongremizin yeni bir deney getirdiği kanısındayız.”¹⁴

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaş bu sözlerinin ardından, (hiç kuşkusuz disiplin ve parti içi demok-

rasinin en canlı bağına da böylece göstererek) şunları söylüyordu: "Artık tartışılmadık hiç bir şey kalmadı. Şimdi, bu kapıdan çıkıldığı andan sonra iş başlıyor. Aldığımız kararları yerine getirmek için şimdi bize gerekli olan çelik bir parti disiplini ve kararlı bir savaşımdır. Geçmişte ortaya çıkan bulanık ve karmaşık koşullarda yolunu şaşıran, sallantı geçiren kimselere, hatta fraksiyoncu yeltenişlerde bulunanlara gösterilen hoşgörü dönemi kesinlikle sona erdi."¹⁵

Partinin, parti içi demokrasiyi geliştirip, zenginleştirilmesi 5. Kongrenin temel belgisi olan "Daha Güçlü TKP" ile sıkıca bağlıdır. Çünkü, bugün "bin kat fazla disiplin" gerektiren görevlerimiz vardır.

DİSİPLİN VE BİLİNÇ

"Yolunu şaşıran ve sallantı geçiren kimselere" (izin verirsiniz biz buna disipline uymayan diyelim), 5. Kongre'deki "...yurt içi parti örgütlerinden bir delege yoldaşın sözleriyle şöyle soracağız: 'Var mısın, yok musun?'"¹⁶

Parti disiplini ile bilincin ilişkisini bu soru en açık şekilde gösteriyor. İşçi sınıfının davasına inanan, komünizmin yüce ülküleri için savaşacak olan bu soruya "Varım!" diye yanıt verecektir. Savaşımın görevleri ise "genel olarak" tanımlanmıyor, bu görevleri parti kararları, partinin bugünkü politikası gösteriyor. Bunlar uygulanmalıdır.

Parti bu soruyu üyeye ilk baştan sormaktadır. Üye, kendi politik iradesi ile tüzüğü kabul etmiş; tüzüğün ilk maddesine göre, bu kavgada varım demiştir. İşçi sınıfının davası için savaşacak olan, parti disiplinine uyacaktır. Parti üyesi bu gerekliliği en üst düzeyde yerine getirmelidir.

Parti disiplinine uymak kadar, disiplini güçlendirmek de bilinçle bağlıdır. Parti üyesi parti kararlarını, parti politikasını kavradığı ölçüde daha iyi uygular. Parti üyesinin bilinci yükselse görevini daha iyi yapar, yani parti disiplini güçlendirir.

Parti aynı doğrultuda düşünenlerin ve davrananların birliğidir. Komünistlerin politik çalışmaları, sınıf savaşımında yerine getirdikleri görevler bilinçliliğe ve gönüllülüğe dayanmaktadır. Parti disiplininin getirdiği her yükümlülük, sınıf savaşımının zorunluğudur. Bu anlamda, parti disiplini yükümlülüktür ama komünist için bir külfet, yük değildir; disiplin ve onun gerektirdikleri komünist için yabancı değildir. Disiplin, komünist bilincin gereğidir.

Sınıf savaşımı karmaşık koşullarda gelişiyor; yeni görevler, yeni sorumluluklar ortaya çıkıyor. Komünistlerin sorumluluğu her geçen gün artmaktadır. Sınıf savaşımı komünistlerin bilinçlerini her geçen gün yükseltmelerini gerektirir. Bunu disiplin açısından söylersek, sınıf savaşımını komünistlerin her geçen gün disiplini güçlendirmelerini gerektirir. Çünkü, komünist, gelişmeleri kavramak ve yeni görevlerini başarmak zorundadır. Partinin politikasına, kararlarına yalnızca uymak değil, onu özüne uygun olarak, tam zamanında ve yaratıcılıkla yaşama geçirmek zorundadır.

Komünistlerin bilinçlerini yükseltmek yolundaki her çabaları ve partinin komünistlerin eğitimi ve politik düzeylerinin yükselmesi için yürüttüğü çalışmalar aynı zamanda parti disiplini güçlendirmenin temel araçları olmaktadır.

Parti üyeleri kendilerini yetiştirmek, Marksizmi-Leninizmi daha derinlemesine öğrenmek, parti politikasını kavramak ve daha yetkinleştirmek için sürekli çaba gös-

termelidir. Pratik çalışmalar, sınıf savaşımı içinde yerine getirilen görevler de komünistin bilincini geliştirecektir. Savaşımın farklı koşullarından geçen komünistler parti disiplinini güçlendirmenin önemini daha iyi kavramakta ve çelik bir parti disiplinini gerçekleştirebilmek için gerekli özellikleri daha çok kazanmaktadır. Basitçe söylersek, disipline uyan, disiplinli çalışan komünist, daha disiplinli olmanın ve parti disiplinini güçlendirmenin koşullarını yaratmaktadır.

Bilincin disiplinle ilişkisi pratikte nasıl ortaya çıkıyor? Disiplinli bir çalışma için bir dizi kural gösterilmektedir. Partililik bilincinin yüksek olduğu yerde bu kurallar en az tekrarlanacak ama parti disiplini en yüksek düzeyde gerçekleşecektir. Başka türlü söylersek, yanlış yapıma ihtimalinin olduğu yerde kurallar çoktur. Doğru yapılıyorsa kuralları ileri sürmenin gereği yoktur.

Kurallar disiplinin kendisi değil ama onun gerçekleşmesinin yardımcısıdır. Kurallara ne kadar iyi uyarırsak, ama mekanik olarak değil, yaratıcılıkla böyle davranırsak, kuralların iki de bir yinelenmesi gerekmecektir. Kural, giderek günlük davranışlar içine girecek, doğal bir hareket, yaşam tarzı haline dönüşecektir.

Gizlilik kuralları bunun için en canlı örnektir. Gizlilik kurallarının gerekliliğini kavrayan, yani gizliliği bir yaşam tarzı haline getiren parti üyesine çok az sayıda ve en genel ilkelerden söz edeceğiz. Oysa, bu bilinci kazanmamış olan üyeye tek tek randevuya nasıl gidilir, nasıl davranılır, hangi saatlerde, hangi tür yerlerde randevu olur, vb. bir çok ayrıntılı kural anlatılmalıdır.

Bir yoldaşımız, partiye girdiği ilk günleri şöyle hatırlıyor: "Parti üyesi olduktan sonra kendimi dört taraftan kapana sıkışmış gibi hissettim. Daha önce kendi başıma devrimciyken, değişik devrimci gruplarla işbirliği yaparken

rahat davranıyordum. Onların da kendine göre disiplini var, ama yine de elim serbestti. Komünist oldum, birdenbire bir dizi kural çıktı. Her zaman fabrikada yaptığım çalışmaları bile yapamaz oldum. Yanlış yaparım diye, acaba bu iş doğru olur mu, diye düşünmekten elim, kolum bağlandı. Şimdi yıllar geçti. Yine kurallar var. Ama ilk günlerdeki kurallar kalmadı. Bunları hissetmiyorum. Ama, düşünüyorum da, bunların hepsini doğal olarak uyguluyorum. İşin alfabesi diye yeni yoldaşlara, sempati-zanlara gösteriyorum. Şimdi elim partisizken olduğundan daha serbest; kurallar çalışmamı güçlendiriyor, örgütü koruyor. Disipline hepimiz uyacağız. Ama, ilk günleri hatırlıyorum da, ben daha yüksek bir disiplin sağlamalıyım diyordum."

Daha deneyimli olan üye daha yüksek bir disiplin sağlamalıdır. Deneyim ve yüksek sorumluluk yüksek bilinçliliğin işaretidir. Parti ondan daha yüksek disiplin istiyor. Diğer yoldaşların disiplini güçlendirmesinde bunun çok önemli payı olmaktadır.

SORUMLULUK - ÖZVERİ - DİSİPLİN

Komünistler kendi özgür politik iradeleri ile gönüllü olarak partiye girerler. Parti, üyelerini tek tek kabul eder. Her üye parti amaçlarını kendi amacı sayar.

Komünistler bu gönüllü seçimleri ile yüksek bir sorumluluk üstlenirler. Komünistin sorumluluğunun göstergesi parti disiplini.

Parti kararları amacın gerçekleştirilmesi yolunda birer adımdır. Komünistler kararları uygular. Her biri aynı biçimde değil; farklı görevler, değişik işler üstlenecekler, ayrı konularda uzmanlaşacaklardır. Herkes herşeyi yap-

maz, herkes görevini yapar.

En yüksek sorumluluk, görevini en iyi biçimde yerine getirmektir. Parti görevini yerine getirmekle, komünist kendi amacını da gerçekleştirir. Parti disiplini komünistlerin hem partiye, hem de kendilerine karşı sorumluluklarıdır.

Komünistler bugün, bin türlü zorluk ve acıyı omuzlamak zorundadır. Acıların kaynağı Türkiye insanlarının acılarının kaynağından farklı bir şey değildir. Bir farkla ki, toplumun öncüleri olarak komünistlere ilk ve daha büyük bir pay düşüyor. Komünist olmanın yüksek onuru, çağımızda özveri olmadan taşınmaz.

“Partimizin dün ve bugün kazandığı herşey parti kadrolarının büyük özverisi ile gerçekleşti. Bu övünç kaynağıdır. Ama bu konuda eksikler gösteren yoldaşlarımız da yok değildir.”¹⁷

Bugünün zorlu görevleri için daha çok özveri gerekiyor. Parti disiplini özverinin kaynağıdır. Daha yüksek disiplin, daha yüksek özveriye hazır olmaktır.

Özveri ancak disiplinli bir çalışma ile partinin kazanımına dönüşür. Komünistin yüksek özverisi partiyi güçlendirir, moral olarak zenginleştirir.

PARTİ İÇİ YAŞAM

Lenin, komünistler aynı düşünceleri taşıyanların oluştuğu bir ailedir diyordu. Parti her sorununu komünistlerin ortak çabaları ile aşacaktır. Hem bütün parti, hem de tek tek komünistler için her komünistin sorumluluğu vardır. Kollektif çabalarla oluşturulan, sağlıklı, güçlü bir parti içi yaşam olmalıdır. Parti içi yaşama karşı sorumlulukların unutulması her komünisti kaygılandırmalıdır.

Parti içi yaşamın zayıflıklar taşıdığı yerde parti disiplini korunup, güçlendirilemez; parti görevleri gereğince yerine getirilemez.

Parti içi yaşamın güçlendirilmesi ilk önce, tüm çalışmaların disiplinli, parti normlarına, Leninci ilkelere uygun yürütülmesi ile sağlanabilir. Parti ilkelerinin gerektirdiği biçimsel kuralları vardır. Bu kurallardan partinin içi yaşamın birliği kurulamaz. Ama, bunların bütünüyle yaşama geçmesi için komünistlerin partiye, tüm yoldaşlarına içtenlikle bağlı olması gerekir. Parti çalışmaları duygusuzluk içinde, biçimsel, bürokratik tavırlarla sürdürülemez. Parti içi yaşam yoldaşça bir yaşamdır, buna uygun ilişkilerle güçlenir.

Parti üyeleri hem toplumun değişik sınıflarından, hem de ayrı çevrelerden, bölgelerden uluslardan geliyorlar. Parti aynı amaçları paylaşan fakat çok değişik özellikleri de bir arada taşıyan yoldaşlardan oluşuyor. Parti binbir renkte, değişik kişiliklerle oluşan bir mozaiki andırıyor. Sağlam bir parti içi yaşam, komünistlerin bu değişik özelliklerini parti eylemini ve diğer komünistleri yetkinleştirmek ve geliştirmek için seferber edecektir. Bu farklı özellikler bir potada kaynaşacak, halkımızın en değerli evlatlarının olumlu özellikleri parti yaşamı içinde komünistlerce kazanılacaktır. Komünistlerin her özelliği, yeteneği yine içlerinden çıktıkları işçi sınıfı için, emekçi halk için kullanılacaktır. Parti yaşamı komünistlerdeki tüm olumlu, iyi güçleri uyandıracak, emekçi yığınlar için örnek alınacak komünist kişilikleri yaratacaktır.

Kimileri disiplinli, sıkı disiplinli bir parti içi yaşam deyince, katı, ruhsuz, acımasız kişiler akla getiriyor. Deneyli ve acımasız bir düşmana karşı savaşıyoruz. Sınıf savaşında amansız ve korkusuz olmalı, gözümüzü kırpmadan

yürümesini bilmeliyiz. Bu doğrudur. Ama, bu nasıl baş-
rılır? Kışlada olduğu gibi sert komutlarla, kişileri dikkate
almayan emirlerle komünist disiplini sağlayamayız. Parti
içi yaşamda her komünist kararlı, sıkı disiplinli, düşmana
aman tanımayan savaşı kimlikleriyle, yoldaşlarına karşı
dostluğu, sınıf kardeşliğini, yumuşaklığı birleştirmelidir.
Komünistler alçakgönüllü, sıcak ilişkiler kurmasını başar-
malıdır. Yoldaşlarına destek olmak, dayanışma duygusu
parti yaşamından eksik olmamalıdır. Hiç kimse kendini
yoldaşından üstün görmemelidir.

Komünistler olgun, bilinçli insanlardır. Parti her üyesi
için, yaşam sırasında önüne çıkabilecek her olay için dav-
ranış biçimleri, sabit kurallar saptayamaz. Ama, bu parti
yaşamında davranış normları olmadığı anlamına da gel-
mez. Komünistler arasındaki ilişkiler komünist ahlak
normlarına, Leninci ilkelere, yüksek insancıl değerlere
göre düzenlenir. Komünistler arasındaki dostluk, yol-
daşlık duyguları onların hatalarını gizlemelerine, eksikle-
rine gözyummalarına izin vermemelidir. Böyle olursa,
ortak amaçlar, parti zarar görecektir.

İllegal çalışmalar içinde yoldaşlar arasındaki ilişkilerin
alabildiğine sınırlandığı dikkate alınırsa, parti içi ya-
şamın güçlendirilmesi ile ilgili çabaların önemi daha çok
ortaya çıkacaktır. Parti içi yaşam yoldaşça ilişkileri, güveni
sağladığı ölçüde, açık sözlülük, kolektifçe yürüdüğü
ölçüde parti disiplini güçlendirecektir. Komünistler parti
disiplinini parti içi yaşamda öğrendiği gibi, disiplini güç-
lendirmesini de yine parti içi yaşamdan öğrenecektir.

DİSİPLİNSİZLİK

Partide disiplinsizliğe yol açan, teşvik eden hiçbir görüş
ve davranış hoş görülmez. Bu tür anlayışlar, partiye, işçi

sınıfının devrimci gücüne, yığınlara olan güvensizliğin
bir ifadesi olmaktadır. Disiplinsiz davranışları hoşgö-
ren, koruyan parti üyesinin partililik bilinci zayıftır; sı-
nıf savaşımında partinin rolünü kavramamıştır. Bu tür
düşüncelerin kaynağı, küçük burjuva çevrelerin taşıdığı tu-
tarsız görüşler, anarko-liberal düşüncelerdir. Disiplinsiz-
liği hoş gören anlayış, böylece partinin örgütsel ilkelerini
reddetmektedir. Bu anlayış, yalnız örgütsel konularda
değil, ideolojik ve politik konularda da partiye karşı gelir.

Disipsizliği ele alırken değinilmesi gereken bir konu,
partide fraksiyoncu, hizipçi çalışmalara girişenlerin parti
içinde ayrı bir platform oluşturmaya çalışanların durumu-
dur. Fraksiyoncu, hizipçi çalışmalara girişenlerin bu
amaçlarına hizmet eden her bir davranışı disiplinsizliktir.
Ama, hepsi bu kadar değil. Partide fraksiyonculuk yapan-
ları yalnızca disiplinsiz sayarsak yanlış yapmış olacağız.
Çünkü, fraksiyon çalışması bir konuda, bir eylemdeki di-
siplinsizlik değildir. Fraksiyonculuk, partide örgütlü disip-
linsizlik eylemidir. Bunu, herhangi bir disiplinsiz dav-
ranıştan mutlaka ayırdetmek gerekir. Bir konuda bile olsa
disiplinsiz davrananlar, parti kararına karşı çıkanlar, kararı
uygulamaktan kaçınanlar bu konuda örgütlü bir çaba gös-
teriyorsa, bu durum fraksiyoncu, hizipçi bir çalışmanın
işaretidir.

Fraksiyoncular kendi görüşlerine taraftar bulmak için
her yola başvurur. Sözlü ya da yazılı olarak parti yaşamı
ile ilgili sorunları yayarlar. Doğrudan ya da dolaylı olarak
oportünist basını, burjuva basınına da kullanırlar. Parti içi
sorunları parti dışına taşımak, partiye yabancı unsurlara
partinin içişlerine karışma fırsatını yaratmak komünist par-
ti üyeliği ile bağdaşmaz. Fraksiyoncu çalışmalar parti içi
demokrasinin sınırlarını aşar. Parti içinde üyelerin görüş-
lerini, önerilerini ileri sürmeleriyle, tartışmayla fraksiyon-

cu eylem aynı değildir.

İşte, bu nedenlerle demokratik merkezîyetçilik ilkesine aykırı olan fraksiyoncu, hizipçi çalışmalar sıradan bir disiplinsizlik olarak ele alınamaz. Leninci partilerin ve TKP'nin tüzüğünde fraksiyoncu çalışmalar yasaklanmıştır. (TKP Tüzüğü, madde 15)

Parti amaçlarına, parti çıkarına karşı olan her tutum, davranış, parti politikası ve parti kararlarına aykırı her eylem disiplinsizliktir.

Kararı, görevi "kendi kafasına göre" doğru bulmayarak uygulamayan, kaytaran, bir bahane bulup atlatan üye (hangi "devrimci" gerekçeyle dayanmaya kalkarsa kalsın) disiplinsizdir. Bu davranışı ile partiye zarar vermektedir.

Disiplinsizliği böyle gözle görünür haldeyken farketmek ve önlemek ilk iştir; ve bu kolay olanıdır. Önemli olan özülle düşündüğümüz zaman disiplin eksikliğini görmek; bir davranışın içinde varolan, bir ölçüde de olsa disiplin zayıflığını bulup çıkarmaktır.

Parti görevinin yerine getirilmesinde disiplin eksikliği nasıl oluyor? Örneğin, yoldaşımız bildiri dağıtıyor, randevuya gidiyor, yayın dağıtıyor. Görevini yapıyor, disiplinlidir. Ama, gizlilik kurallarına uymuyor, bu görevlerini daha iyi yapmak için kafa yormuyor, işlerini her seferinde aynı biçimde, geliştirmeye çalışmadan uyguluyor; işte bunlar da onun disiplinsiz yanlarıdır.

Özel koşullarda evini, adresini gizliyor, gerçek adını kimselere söylemiyor, polise karşı dikkatli davranıyor. Ama, eskiden yaptığı işler konusunda boş gevezelik edip övünüyor, ortaya sürülen dedikoduları kınayarak da olsa etrafa yayıyor, bildiğine bilmediğini, burjuva gazetelerinden okuduğuna tahmin ettiğini katıp "eğitici" sandığı hikâyeler anlatıyor. Görevlerini yapıyor ama gözü kendi yaptığı işlerden başkasını görmüyor. Kendi başardıkları ile

başka yoldaşların başaramadıkları gözünün önünde, kendi yapamadıkları ile yoldaşlarının başardıkları gözünün ardında duruyor. Başka yoldaşlardan, partiden yeni bir şey öğrenmeye istek duymuyor, kendi deneyimini pek beğendiği için kendini yenilemeye, geliştirmeye gerek görmüyor. Bunlar, disiplinli bir üyenin görüntüsüne uymamaktadır.

Bağlarını kaybedip yalnız kaldığında moralini sağlam tutmayıp, umutsuzluğa kapılan ya da iş yapmak için talimat bekleyen üye de disiplini bozuyor.

Yapamayacağı görevi yaparım diyen, sonra binbir bahane ve gerekçe sıralayan, kendi çalışmasını kontrol etmek yerine hep etrafındakilere bakan üyenin disiplini zayıftır.

Bu örneklerden de anladığımız gibi, disiplin eksikliğini görebilmek için hem tek tek işlere, bu işleri oluşturan unsurlara bakmalıyız, hem de parti çalışmasının bütününe, parti politikasının gerektirdiği çalışmalara bakmalıyız.

Disiplinsizlik niye ortaya çıkar? Parti örgütünde iş yapılmıyorsa, özellikle politik çalışma zayıf kalıyorsa, parti yaşamı canlı değilse, komünist normlar düşükse, işler "eski hamam eski tas" sürüp gidiyorsa, disiplinsizlik ortaya çıkıyor. Çözüm yine disiplinle gelecektir. Disiplinli bir çalışma sağlanarak zayıflıklar giderilecek ve daha yüksek bir disiplin yaratılacaktır.

Disiplin cezası çözüm olmaz mı? Ceza, komünistin eğitimine, bilincini yükseltmesine yardım eder. Ceza, komünistler içindir. Ceza, tehdit yolu ile insanları "gütmek" için değil, üyeyi uyarmak, yanlış önlemek içindir. Cezanın etkisi komünist ahlaka bağlıdır. Komünist ahlakı, komünist nitelikleri kaybolmuş kişi için ise ceza hiçbir şeydir.

Bizim çalışmalarımızda yer yer görülen disiplin zayıflıkları nelerdir?

“Çalıştığı alanı iyi tanımamak, ilgili alandaki temel çalışma biçimlerini bilmemek, öğrenmek için çaba göstermeyip yapılanlarla yetinmek ve olanakları sonuna kadar kullanmamak. Parti çalışmasını yalnızca yukarıdan aşağı iletişim olarak anlamak. Kendini yenilememek, bir komünistte olması gereken asgari bilgileri edinmemek, yurt ve dünya sorunlarına karşı ilgisizlik. Yiğınlardan kopukluk, bundan rahatsız olmamak, bunu gidermek için çaba göstermemek. Üst örgütlere bilgi, rapor aktarmamak. Yayınları yalnızca okumakla yetinip gösterdikleri doğrultuda çalışmamak, Randevuları ve görüşmeleri aksatmak, Her alanda bu arada mali konuda özveri eksikliği. Eski ilişki ve tanıdıklarla gereksiz ilişki kurmaya kalkışmak. Özel ve aile yaşantısında kimi yanlış davranışlar.”¹⁸

Bunlara kendinin ve yoldaşlarının disiplinsiz davranışlarını parti yöneticilerine bildirmemeyi de eklemeliyiz. Kendimize ya da yoldaşımıza hoşgörü adı altında disiplinsizlik izni veremeyiz.

Ve, bugün için en büyük disiplinsizliğin mutlaka üstüne gitmeliyiz: Gizlilik kurallarına uymayan davranışlar. Gizlilik kurallarına uygun çalışmada en küçük bir gevşekliğe; bir anlık aldırmaçlığa, kendine boş güvene tahammül edilemez.

TKP üyeleri daha güçlü bir TKP için, halkın savaşına önderlik edebilmek için parti yaşamında disiplin-sizliğin her belirtisine karşı ödünsüz bir savaşım yürütmelidir. TKP üyeleri çelik disiplinli komünistler olarak zayıflıkları yenmelidir.

“Sınıf düşmanlarımızla dışı dış bir mücadele için, politik polisle mücadelede başarı kazanmak için, yiğınlarla daha sıkı bağlanabilmek için, politik taktiğimizi yaşama gerekebilmek için bize daha yüksek bir disiplin” gereklidir.¹⁹

DAHA YÜKSEK DİSİPLİN - DAHA GÜÇLÜ TKP

Lenin, “Sol” Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı adlı yapıtında, bolşeviklerin başarısının bir temel koşulu olarak, partideki en sert, gerçek anlamda demir disiplini gösterdi. Rusya’daki proletaryanın başarılı deneyiminin, burjuvaziye karşı zafere ulaşmanın temel koşulunun mutlak merkeziyetçilik ve sert disiplin olduğunu herkese açıkça gösterdiğini belirtti. Lenin, şöyle devam ediyor:

“Bunun üzerinde sık sık durulmaktadır. Ne var ki, bunun ne anlama geldiği ve bunun hangi koşullar altında olanaklı olduğu üzerinde yeterince düşünülmemektedir. Sovyetlere ve bolşeviklere sunulan övgülere, devrimci proletaryanın gereksindiği disiplinin bolşevikler tarafından *niçin* kurulabildiğinin nedenlerinin *derin bir tahlili daha sık* eşlik etmiş olsaydı, daha iyi olmaz mıydı?

“Siyasal bir düşünce akımı olarak ve siyasal bir parti olarak bolşevizm, 1903’den beri vardır. Yalnızca bolşeviklik tarihi, varlığının *bütün* dönemi boyunca, en zor koşullar altında, proletaryanın zaferi için gerekli olan demir disiplini *niçin* kurabildiğini ve onu sürdürdüğünü doyurucu biçimde açıklayabilir.

“Ortaya çıkan ilk sorular şunlardır: proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl korunmaktadır? Nasıl denetlenmektedir. Nasıl güçlendirilmektedir? Önce, proletarya öncüsünün sınıf bilinci ile ve onun kendini devrime adanmasıyla, onun sağlamlığı, özverisi ve kahramanlığı ile. İkincisi, çalışan insanların en geniş yığınlarıyla, başta proletarya ile, *ama aynı zamanda* çalışan insanların *proleter* olmayan yığınlarıyla belirli ölçüde bağ kurma, en yakın ilişkileri sürdürme, ve -eğer dilerseniz- onların içinde erime yeteneğiyle. Üçüncüsü, bu öncü tarafından uygulanan siyasal önderliğin doğruluğuyla, geniş yığınla-

nn, doğru olduklarını *kendi öz deneyimleriyle* görmeleri kaydıyla siyasal strateji ve taktiklerinin doğruluğuyla. Bu koşullar olmaksızın, görevi burjuvaziye devirmek ve toplumun tümünü değiştirmek olan gerçekten ileri sınıfın partisi olma yeteneğindeki bir partide disiplin sağlanamaz. Bu koşullar olmaksızın, disiplini yerleştirmek için yapılan bütün girişimler kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğrar ve lafabeliği ve soytarınlıkla sonuçlanır. Öte yandan, bu koşullar birden ortaya çıkmaz. Bunlar ancak uzun çaba ve çetin deneyimlerle yaratılırlar. Bunların yaratılması, bir doğru olmayan, ancak son biçimini gerçek yığın hareketinin ve gerçek devrimci bir hareketin pratik eylemi ile yakın ilişkisi içinde olan, doğru devrimci teoriyle kolaylaştırılır.”²⁰

Lenin’in sözleri daha güçlü bir TKP’nin yaratılması için çalışmalarımızda bize yol gösteriyor, devrimci parti disiplininin korunması, denetlenmesi ve güçlenmesinin koşullarını aydınlatıyor.

TKP, Marksist-Leninist teorinin sağlam zemininde stratejisini kuruyor. TKP, Marksizm-Leninizmin yol göstericiliğinde pratikle doğrulanan etkin politik taktikler ve giderek olgunlaşan güncel bir politika izliyor. Parti her türlü engele rağmen üyelerini yığınlara, yığınlar içinde yeni örgütler kurmaya, parti politikasını yaymaya, yığın savaşmalarını örgütlemeye, yığınları kendi öz deneyimleri temelinde eğitmeye gönderiyor.

TKP’nin bu çabaları ancak çelik disiplinli parti üyelerinin çalışmaları ile ileri gidebilir. Parti üyelerinin disiplinli çalışmaları sonuçlarıyla daha güçlü bir partiyi, daha yüksek bir disiplinin koşullarını da yaratacaktır. Partinin güçlendirilmesi, parti disiplininin güçlendirilmesi için her parti üyesine düşen sorumlu görevler vardır.

Lenin’in komünist partisi için söyledikleri, her bir ko-

münist için görevleri de gösteriyor. Komünistlerin sorumlulukları her geçen gün daha da artıyor. Komünistler bilinçlilikleri, partiye bağlılıkları, özverileri, yorulmak bilmez çabaları, tükenmez enerjileri ile partiyi güçlendirecek koşulları yaratacaklardır.

Sınıf savaşımı komünistlerden her zaman ileri adımlar atmalarını istiyor. Bu adımı atmak için neyin, niçin, nasıl yapılacağını en açık biçimde, berrakça görmek; hedef ve hedefe giden yol hakkında açıklık gerekir. Açıklığı bilgi, bilinçlilik sağlar. Komünist için bunları parti politikası veriyor. Parti politikası komünistlerin hedeflerini, eylemlerinin yönünü belirtiyor. Politika işçi sınıfının bugünkü görevlerini gösteriyor, bunları yarına bağlıyor. Parti politikası işçi sınıfının bilincidir, işçi sınıfının öncüleri olan komünistler, ancak, politikayı derinlemesine özümseyerek görevlerini başarabilirler.

Politika, komünistin savaşım görevlerini tarif etmesi için değildir. Görevleri tarif etmek, sorunları söylemek yetmez, bunların yerine getirilmesi, sorunların çözülmesi için vargüçle çalışmak, savaşım vermek gereklidir. Komünist partisi savaş örgütüdür, komünistler savaş örgütünün üyeleridir. Politika, somut parti çalışması ile, yapılacak işlerle birlikte düşünülecek, çalışmanın özünü oluşturacaktır.

Komünistlerin bilinçliliği parti politikasını özümsemeyle ölçülür. Politikanın özümsemesi, onun güzel anlatılmasıyla değil, uygulanmasıyla belli olacaktır. Parti politikasını “öğrenmek” değil, benimsemek, kavramak, uygulamak gereklidir.

Komünistler, günlük savaşımındaki görevlerine parti politikasının ışığıyla bakar. Atacağı adımlar için neler yapacağını ancak böylece en açık biçimde, berrakça görebilir; parti politikasının uygulanmasıyla, yani günlük politik

savaşım görevlerinin yerine getirilmesiyle bilinçliliği yükselir. Politik savaşımın önüne çıkardığı yeni sorunları çözebilmesi için parti politikasını daha derinlemesine kavraması, politikanın dayandığı teorik temelleri özümsemesi gerekecektir. Parti çalışmasının ilerlemesi süreci, parti politikasının özümsemesi sürecidir, bilinçliliğin artması sürecidir.

Parti politikasının özümsemesi ve uygulanması, komünistin devrime, parti amaçlarına bağlılığının da en somut ölçüsüdür. Partide, parti amaçları için çalışarak komünist olunur, bu başlangıçtır. Parti, iyi bir komünist olmak için koşulları yaratıyor. Parti doğrultusunu özümseyerek daha çok, daha verimli, her olanağı kullanarak yürütülen çalışmalarla iyi bir komünist -yani daha bilinçli, daha disiplinli bir parti üyesi olunur. Devrime, davaya bağlılık da bir sözle, bir eylemle değil, parti politikasını uygulamak için sürekli çabalarla belli olur.

Yüksek bilinçli devrime, parti amaçlarına bağlı bir komünist olmak sonsuz bir çaba istiyor. Partililik bilinci, inanç, sınıfa ve halka karşı sorumluluk gücünü, yeteneklerini, olanaklarını adayarak parti çalışmasına katkıda bulunmakla ortaya çıkacaktır. Komünistler savaşıma katılan sıradan işçiler, emekçilerden çabaları ve özverileriyle ayrılmalıdır. Parti tarihsel önemi büyük, ama zor görevleri öne koyuyor. Bu görevlerin başarılmaları ancak büyük özveriler, acılar, devrimci kahramanlıklar, büyük bir enerji ve feragatle olanaklıdır. Komünistler partinin, sınıfın (bugünkü ve yarınki) hedefleri için vargüçlerini, tüm varlıklarını ortaya koymalıdır. İşçilerin, emekçilerin önündeki büyük görevleri politik düzeyde göstermekle kalmayarak; onların uygulanması, yaşama geçmesi için en etkin, en ileri, en yorulmaz savaşçılar parti üyeleri olmalıdır. Ancak böylece, partinin, komünistin sözü ile işi aynı

olur. Parti politikası da işçilerin, emekçilerin gözünde böylece doğrulanır, sınanır.

Söz ile işin yüksek uyumu bilinçli, özverili bir çalışma ile gerçekleşebilir. Dar pratikçi, günlük işlere koşturan ama, ana politik hedefleri kavramayan bir çalışma neye yarar? Çok çalışma, özverili çalışma derken oradan oraya koşturmak, plansız, programsız, her önüne gelen işe düşünmeden atılan bir çalışmadan söz etmiyoruz. Alışlagelen davranışları, kalıplaşmış işleri tekrarlamak, ana politik hedefleri gözden kaçırıp birbiriyle bağlantısız bir sürü günlük işi kovalamak da değil. Parti politikasının gösterdiği hedeflere yönelen planlı, uyumlu, yorulmaz bir çalışma; her olanağı, her yeteneği, her özveriği yerinde kullanan bir çalışma olmalıdır.

Disiplinin güçlenmesi için partinin sağladığı koşulları, komünistlerin çabaları tamamlayıp, geliştirecektir. Daha disiplinli bir çalışma parti üyelerinin niteliklerini yükseltecek, parti çalışmalarını iyileştirecek, gizlilik kurallarına uyulmasını, yığın bağlarının güçlendirilmesini sağlayacaktır.

Daha yüksek disiplin, daha güçlü bir TKP'nin ön koşuludur. Daha güçlü TKP, komünistlere kendilerini geliştirmelerinin ve disiplini daha da güçlendirmenin olanaklarını verecektir.

*SBKP Programı'nın 27. Kongre'de
kabul edilen yeni biçiminin*

“PARTİ-SOVYET TOPLUMUNUN YÖNETİCİ GÜCÜ”

başlıklı IV. Bölüm'ünden

“Tüm kadro politikasıyla SBKP, komünistlerin ve partiszizlerin sıralarından politik bakımdan olgun, ahlaksal bakımdan sağlam, bilgili ve girişimci kadroların yönetici görevlere getirilmesine ve kadınlara daha fazla yönetici görevler verilmesine katkıda bulunacaktır. Parti, bir yöneticide, yeni olana ilgi duyma, sorumluluk almaya hazır olma, daha iyi çalışmayı öğrenmeye istekli olma, ekonominin yönetilmesinin ve insanlarla ilgili öteki her tür faaliyetin politik içeriğini kavrama ve kendisine ve başkalarına karşı titiz olma ve yüksek görevler bekleme yeteneğine sahip olma gibi niteliklere ilkesel önem veriyor.

Parti, yetişen genç kadroların tüm alanlarda yaşlı kuşağın sınanmış kadroları ile elele çalışması, deneyim toplaması ve gereken ölçüde çelikleşmesi için özen gösterir. Bu, tutuculuğa, durgunluğa ve iradeciliğe karşı güvenilir bir güvence oluşturduğu için, bozulmaması gereken doğal bir süreçtir.

Kadrolara güven, onların önüne yüksek görevler konul-

masıyla, emek sonuçları ve parti ve devlet disiplinine uyulması konularında parti örgütlerine ve çalışma kolektiflerine karşı kişisel sorumluluklarının yükseltilmesiyle ve yöneticilerin faaliyetinin yığınlar tarafından daha güçlü denetlenmesiyle bağlanmalıdır. Her yönetici, kendisine verilen görevin sorumluluğunu tümüyle kavramalıdır; insanlarla olan ilişkilerini doğru biçimlendirmeli ve onları kişisel örneğiyle esinlendirmelidir. *Denetim dışında tek bir parti örgütü ve tek bir yönetici kalmamalıdır.*

Partinin gelişmesi, sıralarının daha da büyümesi ve sıkılaştırılmasıyla ve parti-ici ilişkilerin demokratik merkez-yetçilik ilkesi temelinde yetkinleştirilmesiyle karakterize edilir.

İşçi sınıfının, kolhozcu köylülüğün ve Sovyet aydınlarının en iyi temsilcilerini sıralarına alarak, Parti, komünist kuruculuğun çeşitli alanlarındaki etkisini artırıyor. SBKP, sosyal bileşiminde işçilerin belirleyici yer almasını zorunlu sayar. Partiye alınmadaki ana koşullar, eskiden olduğu gibi, bundan böyle de, bir insanın politik ve mesleki nitelikleri, dürüstlüğü ve namusluluğu, tüm gücünü komünizm davasına vermeye hazır olmasıdır. Kariyerist hesaplarla partiye girme denemeleri kesinlikle önlenmelidir.

Parti üyeliği, hiçbir ayrıcalık getirmez. Tersine, parti üyeliği ülkede olup bitenler için, komünist kuruculuk için, toplumsal ilerleme için daha yüksek sorumluluk demektir. Her komünist, işinde ve davranışında, toplumsal ve kişisel yaşamında örnek olmakla yükümlüdür. Partinin yığın bağlarının sağlamlığı ve halk arasındaki saygınlığı, *komünistlerin öncü rolünün* ne kadar kapsamlı ortaya çıktığına bağlıdır. Parti, her üyesinden, görevlerine karşı tutumuyla, partili olarak dürüstlüğü ve temizliği-

ile ilgili olarak istediklerini sürekli artıracak ve onu işine ve davranışlarına göre değerlendirecektir.

SBKP, partinin başarılı faaliyetinin ve komünistlerin yüksek yaratıcı aktifliğinin güvencesini, *parti-ici demokrasinin daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesinde*, Lenin-ci parti yaşamı normlarına sıkı bağlılıkta, eleştiri ve özeleştirinin geliştirilmesinde ve geniş açıklıkta görüyor.

Parti gelecekte de tüm faaliyetini sınanmış *kollektif çalışma ilkesi* temelinde yürütecektir. Bunun daha da yetkinleştirilmesi ve geliştirilmesi için SBKP, parti toplantılarının, plenumlarının, konferanslarının ve kongrelerin, kollektif yönetim organları olarak parti komitelerinin ve bürolarının rolünü ve önemini artırmayı, partide bunların politikalarının ve pratik faaliyetlerinin sorunlarının açık ve somut ele alınması için elverişli koşullar yaratmayı gerekli görüyor.

Parti-ici yaşamın demokratik ilkelerinin pratikte kararlılıkla uygulanmasını sağlarken SBKP, aynı zamanda *parti disiplininin pekiştirilmesini* sürekli dikkat merkezinde tutar. Parti üyelerinin sağlam ve bilinçli disiplini, toplum yaşamının tüm alanlarında yüksek sosyalist disiplinin zorunlu önkoşuludur.

Partinin başarılı faaliyeti ile komünistlerin artan aktifliği temel parti örgütlerinin çalışmalarının daha da iyileştirilmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Çalışma kollektiflerinin politik çekirdeği olarak bunlar, parti politikası ile yığınların canlı yaratıcılığını birbirine bağlamak için elden geleni yapmakla görevlidirler.

Parti, her zaman sıralarının birliğini ve bütünlüğünü pekiştirecektir. Fraksiyonculuğun ve grupçuluğun her tür belirtisine karşı SBKP Tüzüğü'nde öngörülen örgütsel güvenceler partinin araçlar cephaneliğinde duruyor. Partinin sarsılmaz ideolojik ve örgütsel birliği, onun gücünün

ve yenilmezliğinin en önemli kaynağıdır.

SBKP şu Marksist-Leninist temel görüşü çıkış noktası yapıyor: Tarihi yaratan halktır, komünist kuruculuk, onun ellerinin, enerjisinin ve aklının eseridir. Halkın canlı yaratıcılığı tüm kazanımlarımızın güvencesidir.

Parti, halk için vardır ve faaliyetinin anlamını halka hizmet etmede görür. Onun önüne koyduğu hedef ve görevler Sovyet insanların umutlarını ve temel çıkarlarını dile getirmektedir. Parti, bundan sonra da halk önünde taşıdığı yüksek sorumluluğunun ruhuna uygun çalışacak, yığın bağlarını sürekli genişletecek ve derinleştirecek, halkın sıkıntı ve kaygılarını paylaşacaktır. Parti, iç ve dış politikanın en önemli sorunlarında halka danışmayı, kamuoyunu titizlikle dikkate almayı ve partisizleri parti örgütlerinin çalışmalarına daha çok çekmeyi görev sayıyor."

ATILIM 15 Temmuz 1985'den

LENİNCİ DİSİPLİNİ DAHA DA
YÜKSELTMEK İÇİN

5. Kongre'den bu yana geçen süre içinde, partimizin ideolojik, politik, örgütsel her alanda kaydettiği gelişmelere baktığımızda haklı bir kıvanç ve onur duyuyoruz. Bu, en sorumlu düzeylerden taban örgütlere kadar, tüm yoldaşlarımızın, parti üye ve sempatizanlarının özverili çalışmalarının sağladığı bir sonuçtur. Ama bizim gözlerimiz geçmişe değil, çoktan geleceğe, önümüzde uzanan zorlu ve çetin savaş yoluna çevrilidir. Sonu aydınlığa çıkacak bu yolda, düşmanın salvo ateşleri altında kararlı ve emin adımlarla yürüyoruz. Bu da bizim, ancak komünistlerin, toplumu, dünyayı değiştirme görevini omuzlamış olanların duyabileceği o eşsiz duyguyu, devrimci coşkuyu duymamızı sağlıyor. Zaten bu duygu, Marksizm-Leninizm'in değiştirici gücüne duyulan derin inanç değil midir komünisti zorluklar karşısında bükülmez kılan?

Komünist örgütlü olduğu için ve örgütlü olduğu sürece dünyayı değiştirmedeki rolünü yerine getirebilir. Tek keyle söylemek gerekirse, komünist örgüt demektir.

Örgüt ise disiplinle işler. Disiplinli ve merkezi bir örgüt olmadan, yığınları seferber etmek, ülkemizin kaderini değiştirecek gücü oluşturmak, düşmanı altetmek olanaksızdır. Disiplin olmadan, ne kadar doğru olurlarsa olsunlar, ne alınan politik kararlar yığınlar maledilebilir, ne de bunun için zorunlu olan, her koşulda savaşımı sürdürme ve öncülük etme yeteneğindeki örgüt güçlendirilebilir.

Bu bakımdan, disiplin üzerinde ne kadar çok durulsa yeridir. Ama, disiplinin sözünü tekrarlamaktan çok, kendisinin, Leninci disiplinin yaşama geçirilebileceği koşulları geliştirmeye dikkat vermek daha da önemlidir.

Şu unutulmamalıdır: Parti, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelinde, işçi sınıfı ve emekçi halkın ulusal ve sosyal kurtuluşu için savaşanların bilinçli ve gönüllü birliğidir. Disiplinin özünü de *bilinç* ve *gönüllülük* ilkesi oluşturur. Bu, komünistlerin Leninci disiplinini, kışla disiplininden ayıran temel özelliktir. Çelik disiplin, ancak, düşmanla savaşta bunun gerekliliğine inanlar tarafından yaşama geçirilebilir. Bu da her parti üyesinden, yüksek bir bilinç düzeyi yüksek bir politik ve parti düzeyi istiyor. Yalnızca alınan kararlara uyulması değil, ama kararların özüne uygun biçimde, tam zamanında ve yaratıcılıkla uygulanması olarak tanımladığımız komünist disiplin için bunlar olmazsa olmaz koşullardır. Bu nedenle, parti üyelerinin Marksizm-Leninizmi daha derinlemesine öğrenmek, parti politikasını özüne uygun kavramak için sürekli çaba içinde olmaları, parti içinde disiplini yükseltmenin koşuludur. Öte yandan bu bilince, Marksizm-Leninizm'in bir eylem kılavuzu olarak benimsemesiyle, parti politikasını yığınlar maledme süreci içinde, sınıf savaşında aktif yer alınmasıyla ulaşılabilir. Sınıf savaşının gitgelli, inişli, çıkışlı dönemlerinden geçerek pişmek, kadrolara çelik bir parti disiplini için gerekli

nitelikleri kazandırır.

Ama bu kendiliğinden bir süreç değildir, olamaz. Örgütlü, kollektif bir çabayı gerektirir. Sağlıklı, kollektif bir *örgüt içi yaşam* olmadan, parti üyeleri politik ve pratik deneylerini özümseyemez, çelik disiplini uygulayacak kadro niteliğine ulaşamazlar. Her parti üyesi, şu ya da bu düzeyde, örgütsel ya da politik, alınan kararların oluşmasına katıldığı ölçüde bu kararlara daha çok sahiplenir. Onları bütün yönleriyle kavrar ve yaşama geçirilmesi için coşkuyla ileri atılır. Parti üyeleri, parti kararlarının oluşmasına kendi örgütleri aracılığıyla katılır. Çalışma disiplini orada öğrenir, girişimciliğini örgütlü çalışmasında gösterir, sorularını, sorunlarını orada tartışır, eleştiri ve özeleştiri hakkını parti örgütünde kullanır.

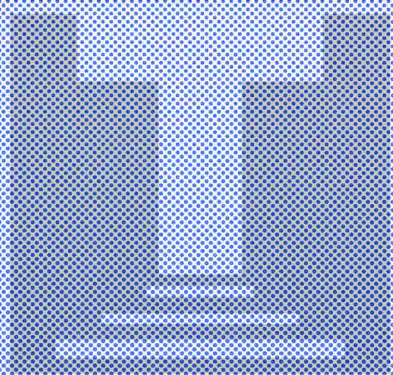
Her parti üyesi, bir bakıma partiyi, bağlı olduğu örgütün kendisinde tanır, yaşar. Partiyeye açıklık, partiyeye güven ve bağlılık, örgüt içi yaşamda ifadesini bulur, bu ortamda gelişip güçlenir. Partinin kollektivitesini, yoldaşça ilişkileri ve güveni orada duyar, başkalarıyla paylaşır. Ve parti üyesi, görevleri kadar haklarını da kullanmasını parti örgütünde öğrenir. Kısacası, parti tüzüğüne göre günlük çalışmalarda uygulanması, örgüt içi yaşamda gerçekleşir. Ayrıca sağlıklı bir örgüt içi yaşamı sağlamak, sorumlu düzeydeki yoldaşların olduğu gibi, örgütte yer alan tek tek her üyenin de sorumluluğundadır. Parti her üyesinden olduğu gibi, her üye de partiden sorumludur. Demek ki disiplini yükseltmenin yolu partide örgüt yaşamını yükseltmekten geçer.

Bütün bunların gerçekleştirilmesinin zorunlu bir koşulu, *denetimin* sağlanmasıdır. Denetimin, örgütlerin her işine karışılması, girişimin ve yaratıcılığın önlenmesi olmadığını söylemeye gerek bile yok. Denetim, tüzüğün

ruhuna uygun olarak uygulanıp uygulanmadığının doğrulanmasıdır. Bu, yalnızca tüzükteki görevlerin değil, hakların da kullanılıp kullanılmadığını denetlemek demektir. Yalnızca kendisine verilen görevi yerine getiren, partinin her açıdan güçlenmesine katkısını artırmak için sürekli bir çaba içinde olmayan bir üye, bugün partinin bizden istediği disiplini gösteremez. Denetim, en başta üyenin kendi kendini denetlemesidir. Denetim, dar anlamda ele aldığımızda, söz ile eylemin birbirine uymasının denetlenmesi demektir. Alınan kararlara, verilen sözlere ne ölçüde uyulduğunun gözden geçirilmesidir. Bu, politik ya da örgütsel, alınan kararların yaşama geçirilmesini izlemek, aksayan yönlerin ve nedenlerinin zaman geçirilmeden saptanarak düzeltilmesini sağlamak, örgütleri ve üyeleri eğitmek, doğru bir kadro politikası izleyebilmek için zorunludur. Disiplin, denetim olmadan düşünülemez ve partide disiplin dışı örgüt ve üye olamayacağı gibi, denetim dışı örgüt ve üye de bulunamaz.

Haydar Kutlu yoldaş, TKP PB'nun, örgüt sekreterleriyle yaptığı genişletilmiş toplantısında, "amaçladığımız gibi etkili bir politikayı uygulayabilmek için bize bin kat daha yüksek parti disiplini gerekir" diyordu. Şimdi, partimizin her üyesi, Kutlu yoldaşın bu uyarısına, parti disiplinini daha da yükseltmek için, bunun gerekli koşullarını oluşturmada kendi paylarına düşeni daha iyi yerine getirmek için, çabasını kat kat artırarak yanıt verecektir.

- ¹ A.Yorulmaz, Leninci Disiplin, *Atılım*, 15.1.1985
- ² *Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri*, TKP 5. Kongre Belgeleri IV. s. 130.
- ³ *TKP Tüzük*, TKP 5. Kongre Belgeleri III. s. 27.
- ⁴ *Komünist Partilerin Örgütlenmesi ve Yapısı Üzerine Tezler*, (Komünist Enternasyonal kararı) daktilo metin. s. 51.
- ⁵ V.İ.Lenin *Bir Adım İleri İki Adım Geri* s. 226-227
- ⁶ A.Yorulmaz, Leninci Disiplin, *Atılım*, 15.1.1985.
- ⁷ *TKP MK 3. Plenum Raporu*, s. 58.
- ⁸ *M.Suphi 100. Yıl Tezleri*, s. 130-131.
- ⁹ V.İ.Lenin, 'Sol' Komünizm, Sol Yayınları, 1971, s. 39.
- ¹⁰ bak; *TKP Tüzük*, s. 12.
- ¹¹ bak; Genişletilmiş Politbüro Toplantısı-Görüşmeler, *Atılım* Ağustos 1983, *Atılım*, 1.6.1985/15.6.1985.
- ¹² bak; *M.Suphi 100. Yıl Tezleri*, Partinin Durumu, s. 110-138.
- ¹³ bak; TKP MK 1. Plenum Kararı, *Atılım*, 1.3.1984, s. 2. TKP MK 4. Plenum açıklaması, *Atılım*, 15.5.1985, s. 8.
- ¹⁴ TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın 5. Kongre Kapanış Konuşması. *TKP 5. Kongre Belgeleri I*, s. 91-92.
- ¹⁵ Aynı yerde, s. 92.
- ¹⁶ Aynı yerde, s. 92.
- ¹⁷ *M.Suphi 100. Yıl Tezleri*, s. 130.
- ¹⁸ A.Yorulmaz, Leninci Disiplin, *Atılım*, 15.1.1985.
- ¹⁹ TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın Genişletilmiş Politbüro Toplantısı Açış Konuşması, *Atılım*, 1.6.1985, s. 13.
- ²⁰ V.İ.Lenin, "Sol" Komünizm, Sol Yayınları, s. 12-13.

TÚSTAV